

Jaarstukken 2023

Gemeente
Hengelo

10.2 Transformatieplan sociaal domein

Bij het vaststellen van de kaders van het transformatieplan door de gemeenteraad is afgesproken dat de verantwoording ervan plaats vindt via de reguliere P&C-cyclus, met een aanvullende bijlage daarbij. In hoofdstuk 5 hebben wij al een korte verantwoording gegeven op inhoud (paragraaf 5.1 en 5.2.6). In deze bijlage gaan wij nader in op de stand van zaken financiën, de risicobeheersing en de monitoring.

Financiën

Om uitvoering te geven aan de gewenste veranderingen, is met het vaststellen van het Transformatieplan een incidenteel transformatiebudget beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn structurele investeringen nodig en is aangegeven wat het structurele besparingspotentieel is. Het besparingspotentieel, minus de benodigde structurele investeringen, is met ingang van de Beleidsbegroting 2023-2026 opgevoerd als taakstelling.

Het incidentele transformatiebudget dat beschikbaar was voor 2023 (€ 1,2 miljoen) is volledig besteed. Dit is onder andere uitgegeven aan de inzet van personeel, het proces rondom de lokale verwerving, communicatie en trainingen.

In 2023 zijn wij gestart met structurele investeringen binnen de Wmo. En hebben wij reeds structurele besparingen behaald binnen de Wmo én binnen Werk & Inkomen. De behaalde structurele besparing is in de Zomernota 2023-2027 verwerkt, deze bedraagt voor W&I € 429.000 in 2023 oplopend naar € 525.000 structureel en voor Wmo € 840.000 in 2023 oplopend naar € 1,1 miljoen structureel. In 2023 hebben wij binnen de Wmo dus al een besparing gerealiseerd waar voor dat jaar nog geen taakstelling tegenover staat. Dit voordeel hebben wij besteed aan verdere uitvoering van het Transformatieplan in 2023. Wij hebben het ingezet ter dekking van het niet realiseren van het besparingspotentieel Jeugd en voor incidentele personele inzet. Het besparingspotentieel op Jeugd was in 2023 namelijk nog niet ingevuld. Wij hadden verwacht in 2023 te gaan starten met een aantal structurele investeringen, die niet zijn gedaan. De reden hiervoor was dat de opdrachten eerst geconcretiseerd en opgestart moesten worden, alvorens te kunnen overgaan tot investeringen. Het financiële effect wat wij hiermee hadden verwacht te bereiken, de beoogde besparing, is daarmee in 2023 niet behaald (per saldo € 668.000). Het besparingspotentieel is voor 2023 incidenteel ingevuld. En daarmee hebben wij eind 2023 de geplande besparingen behaald.

Risicobeheersing

In het transformatieplan hebben wij de verschillende risico's beschreven, onder te verdelen in: te voorkomen risico's, strategische risico's en externe risico's. In de P&C producten van 2023 is een aantal risico's de revue gepasseerd. Wij zetten de wijzigingen in risico's of beheersmaatregelen nog even op een rij:

- Met betrekking tot samenwerking en draagvlak hebben wij tijdens de marktconsultaties bij aanbieders voldoende draagvlak op de gewenste veranderingen in het sociaal domein ervaren. Ze vinden het spannend, maar onderschrijven de gewenste richting. Het draagvlak intern wordt gemanaged. In beide gevallen intensiveren wij wel de beheersmaatregel met meer en duidelijk communicatie.
- De kans op toename bezwaar & beroep blijft aanwezig. Wij zien in 2023 een zeer beperkte toename. Ook hier intensiveren wij de beheersmaatregel met duidelijke communicatie richting partners en inwoners.
- Wij weten pas in de loop van 2024 hoe de inrichting van de toegang eruit gaat zien. Of en hoe hier kosten uit voortkomen voor herinrichting van onze organisatie is nog niet duidelijk en vormt daarmee een risico. Wij nemen het uitwerken van reële scenario's hiervoor mee in de opdracht voor integrale toegang.
- Draagvlak voor de wijze van bekostiging is tijdens marktconsultaties uitgesproken, maar zal nu met aanbesteding moeten uitwijzen of partners hiervoor ook willen gaan.
- Gebrek aan personeel zien wij bij bezetting van projectorganisaties terugkomen, maar ook bij partners die verbonden zijn aan de projecten/ activiteiten in het transformatieplan; zoals de Gecertificeerde Instellingen (GI's) die bij 'Effectief inzetten van het gedwongen kader' onder andere door personeelstekort niet kunnen meewerken. Hiervoor intensiveren wij de beheersmaatregelen richting 2024.
- Wat betreft de Hervormingsagenda Jeugd zien wij geen aanvullende bezuinigingsopgaven. Ook inhoudelijk is ons transformatieplan in lijn met de opgaven en maatregelen uit de Hervormingsagenda. Dit risico wordt daarmee kleiner.
- Omdat het risico op onvoldoende rijksbijdrage (onzekerheid aan de inkomstzijde) buiten de opgave van het transformatieplan is gehouden, houden wij dit risico hier niet meer apart bij. Deze is opgenomen in Beleidsprogramma 6 en het weerstandsvermogen.

Monitoring en sturing

De transformatie sociaal domein gaat in de basis over de beweging die wij in gang zetten. Normaliseren, preventie, wijkgericht werken en zakelijk partnerschap moeten leiden tot een sterke sociale basis en (daardoor) minder maatwerk. Voor een toekomstbestendig en betaalbaar sociaal domein. Om die beweging te monitoren, gebruiken wij kernindicatoren die ons helpen inzicht te krijgen op de effecten ten aanzien van de:

1. financiële uitgaven
2. gebruik van voorzieningen
3. beleidsdoelstellingen (waaronder inwonerervaringen).

Wij zijn in 2023 gestart met het definiëren van deze kernindicatoren en het ombouwen van onze data- en informatiehuishouding. Zo kunnen wij de kernindicatoren voor maatwerkondersteuning en sociale basis(ondersteuning) per wijk en per wijk (waar mogelijk) in beeld brengen. De basis daarvan hebben wij gelegd, maar de definitieve informatiehuishouding is iets wat wij samen met partners (vanaf de dialoofase) en de gemeenteraad vorm moeten geven. Hieronder een eerste beeld van de basis die wij in 2023 hebben gelegd voor de gemeenteraad.

Factsheet Sociaal Domein in beeld

Toelichting factsheet sociaal domein in beeld

Feiten en waar staan we nu

De factsheet sociaal domein hoort bij de Jaarrekening 2023 en is gemaakt om de stand van het sociaal domein en het transformatieplan sociaal domein weer te geven. Hieronder wordt uitgelegd welke definities gehanteerd zijn.

Transformatieplan: Het plan om het sociaal domein toekomstbestendig te maken zoals de gemeenteraad in september 2022 heeft vastgesteld.

Over Hengelo: Hier geven wij informatie weer hoe Hengelo er voor staat per 31 december van 2023. Hier kan je de leeftijdsverdeling van de inwoners aflezen, de gemiddelde gezinsgrootte, de verdeling tussen koop, huur en woningcorporatiewoningen en de sociaal economische status. De Sociaal economische status hier gepresenteerd is afgeleid uit het inkomen, opleidingsniveau en werkervaring van inwoners en wordt door het CBS berekend en bijgehouden. Deze informatie is via de QR-code op de Hengelo website per wijk in te zien.

De totale uitgaven zijn opgebouwd door de gemeentelijke kosten jeugdwet, Wmo, participatiewet, IOAW en IOAZ bij elkaar op te tellen (blauwe lijn). Deze uitgaven zijn vervolgens terug gerekend met de indexatiepercentages voor de verschillende onderdelen (oranje lijn) en verminderd met het effect van het onderzoek reële tarieven (gele lijn) op deze manier zijn de kosten voor de aantallen cliënten te vergelijken met 2022 en 2021 als er geen prijsstijging geweest waren.

Het totaal aantal indicaties voor Wmo en jeugdzorg neemt af. Dit zien we in absolute aantallen. Op de factsheet is dit afgebeeld in een groep inwoners die gelijke grootte behoudt, maar gemiddeld minder indicaties per inwoner krijgt.

Ontwikkelingen en waar gaan we heen

Om de zorg in Hengelo toekomst bestendig te maken willen we toe naar minder maatwerk en meer sociale basis. Op dit moment wordt voornamelijk maatwerk zorgproducten aangeboden. Vanaf januari 2025 gaat via de nieuwe aanbesteding een groot deel over naar formele sociale basis. Op dit moment zijn we nog in gesprek met partners hoe we informele sociale basis definiëren en meten.

Wij zien dat de zwaarte van ondersteuning afneemt. Dit zien we terug in de zwaarste categorieën van groepsbegeleiding (Wmo en jeugdzorg) waarbij cliënten die 5 of meer dagdelen per week begeleiding krijgen afneemt. Ook zien wij dat bij de individuele begeleiding dat de aantallen voor 4 uur of meer individuele begeleiding af neemt.

Het gebruik van de Loonkostensubsidie (LKS) neemt toe. Zit zijn de unieke ontvangers in het jaar die LKS ontvangen. Uit recent onderzoek blijkt dat maatschappelijke baten door beschikbaarstelling van LKS dubbel zo hoog zijn als de kosten hiervoor. Dit komt mede doordat mensen weer aan het werk kunnen en iets kunnen bijdragen aan de maatschappij. De gemeente ontvangt hier niet letterlijk het dubbele bedrag terug, maar dit komt de maatschappij ten goede.

De beleidsindicatoren die de tevredenheid van de ondersteuning meten laten nog geen daling zien ondanks dat de dienstverlening sinds 2021 aan het veranderen is. Wij zien ook nog geen stijgingen in het aantal gegronde bezwaren.

Sociaal domein in Beeld

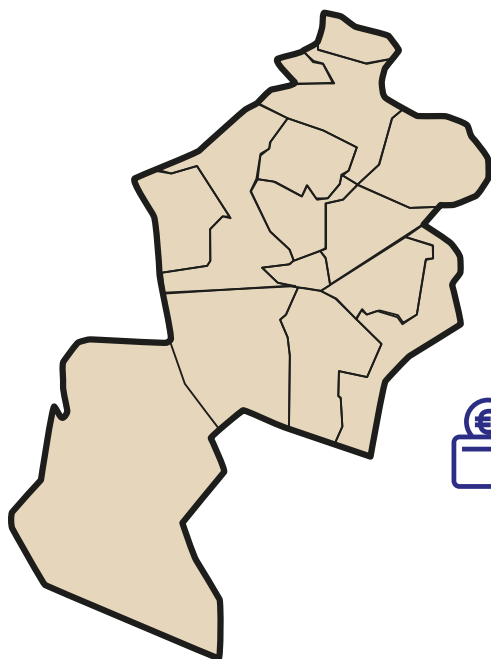
We organiseren ondersteuning in Hengelo anders, om de zorg voor inwoners die het nodig hebben ook in de toekomst te kunnen waarborgen. Deze verandering is niet van de een op de andere dag geregeld. Het is een meerjarig ontwikkelproces, waarin zaken gaandeweg steeds duidelijker en meer concreet zullen worden, zo ook deze factsheet. Hierin leest u de belangrijkste ontwikkelingen in termen van uitgaven, het gebruik van voorzieningen en de beleving van de inwoner.

Nieuwsgierig en wil je meer weten over de wijken van Hengelo?
Scan dan deze QR-code:

Feiten en waar staan we nu

Aantal inwoners Hengelo: **82.324**

Leeftijd

0-15	15-25	25-45	45-65	65+
14%	13%	25%	28%	21%

Huishoudens

1-persoons	meer persoons
19%	81%

Huur of
koop

koop	huur coöperatie	huur vrije sector
57%	31%	12%

Sociaal
economische score

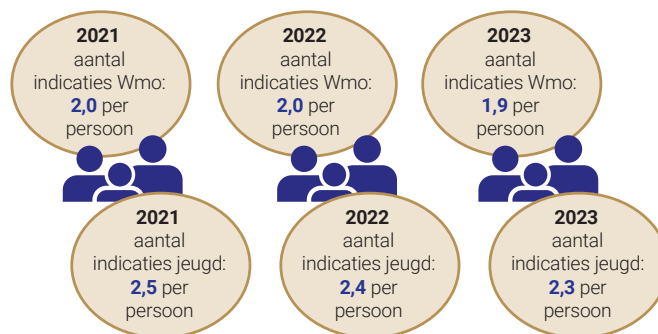
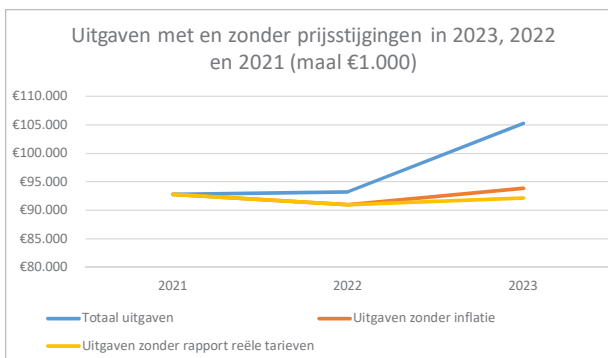
-0,033 (= gemiddeld voor Nederland)

Gebruik maatwerk in 2023:

Wmo	Aantal cliënten	7.370
-----	-----------------	-------

Jeugd	Aantal cliënten	2.820
-------	-----------------	-------

bijstandsuitkeringen	Aantal huishoudens	2.120
----------------------	--------------------	-------

Uitgaven na prijscorrectie zijn redelijk stabiel

Ook de gemeente voelt de inflatie. De uitgaven jeugdzorg, Wmo en participatie zijn hierdoor sterk gestegen. Als wij de uitgaven corrigeren voor inflatie en de uitkomst van het rapport reële tarieven, zien wij een lichte stijging in totale uitgaven.

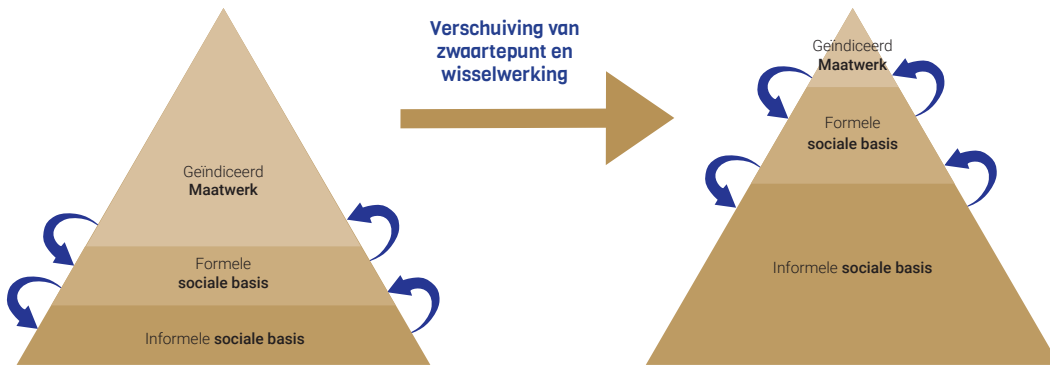

Aantal indicaties neemt af

Het aantal inwoners dat ondersteuning ontvangt blijft nagenoeg gelijk, maar het aantal indicaties per inwoner neemt af. Hierdoor neemt het totaal aantal indicaties per jaar af. In deze aantallen is geen rekening gehouden met de stijging van complexe jeugdzorg.

Ontwikkelingen en waar gaan we heen

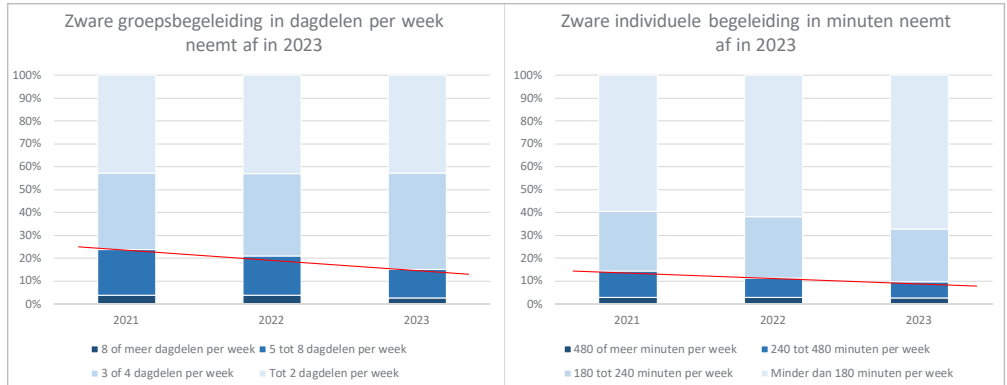
Transformatiepiramide

Op dit moment hebben 6.750 cliënten een maatwerk indicatie en 2.880 cliënten een sociale basis indicatie. We gaan naar minder maatwerk en meer sociale basis.

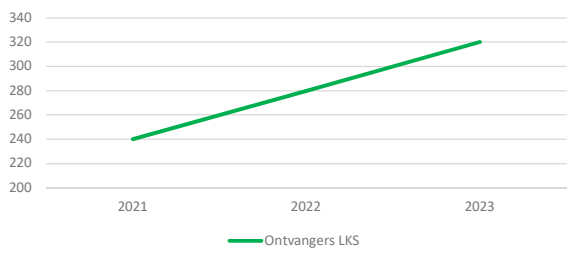

Omvang van ondersteuning neemt af

Wij zien dat de tijdsintensieve begeleiding in dagdelen per groep en uren individuele begeleiding afneemt in 2023 ten opzichte van 2022 en 2021.

Aantal ontvangers loonkostensubsidie neemt toe in 2023

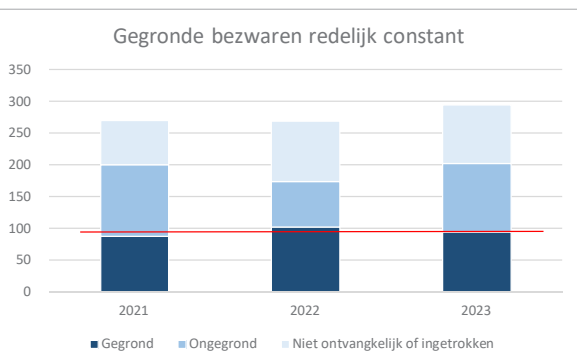
Meer mensen aan het werk

Het gebruik van de Loonkostensubsidie stijgt. Dit is een positieve trend. Uit onderzoek blijkt dat meer mensen naar vermogen aan de arbeidsmarkt deelnemen. In 2023 werd € 3.132.000 uitgegeven aan LKS.

Beleidsindicatoren	2021	2022	2023
Percentage gebruikers van re-integratie voorzieningen dat tevreden is over het bereikte resultaat (%)	65%	73%	77%
Percentage gebruikers van Wmo dat één of meer positieve effecten ervaart (%)	77%	86%	90%
Percentage gebruikers van geïndiceerde jeugdhulp dat positieve effecten ervaart (%)	97%	88%	89%

Gegronde bezwaren redelijk constant

Tevreden inwoners

Toekomstbestendig maken van ondersteuning betekent verandering en veranderingen zijn niet altijd leuk. Daarom vragen wij onze inwoners wat ze van onze dienstverlening vinden. Hier zien wij nu nog geen (negatieve)verandering in.

